

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 30.3.2012
COM(2012) 153 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Den eksterne dimension af EU's koordinering af de sociale sikringsordninger

DA

DA

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Den eksterne dimension af EU's koordinering af de sociale sikringsordninger

Indledning

I en globaliseret økonomi er arbejdskraftens mobilitet, både inden for EU og mellem EU og resten af verden, i tiltagende omfang både en realitet og en nødvendighed. Koordineringen af de sociale sikringsordninger er et system af regler, der tager sigte på at lette denne mobilitet. EU har i over 50 år haft et system af regler til koordinering af de sociale sikringsordninger i forbindelse med mobilitet¹. For nylig blev disse regler udvidet til også at omfatte Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz².

Koordineringen af de sociale sikringsordninger mellem EU og resten af verden er reguleret på to måder. På den ene side er der den nationale tilgang, hvorved medlemsstaterne indgår bilaterale aftaler med udvalgte tredjelande. Denne fremgangsmåde giver kun en pletvis dækning: systemet af aftaler er ufuldstændigt, og aftalerne har ofte har forskelligt indhold fra land til land.

På den anden side er en fælles EU-tilgang til koordineringen af de sociale sikringsordninger med tredjelande nu under udvikling.

På denne baggrund har denne meddelelse fire formål:

- at understrege, at migranter og virksomheder fra tredjelande, som generelt ser EU som en samlet enhed, er stillet over for opsplittede sociale sikringsordninger, som skaber hindringer i forbindelse med indrejse i, bevægelser inden for og udrejse af EU
- at argumentere for at fremme og styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne, således at der kan udvikles en mindre opsplittet tilgang til koordineringen af de sociale sikringsordninger med tredjelande
- at forklare de forskellige måder, hvorpå EU-reglerne allerede indvirker på den eksterne dimension, og give klar vejledning om de retlige forhold mellem EU-retten og de nationale bilaterale aftaler
- at beskrive de eksisterende komponenter i en fælles EU-tilgang og stille forslag til yderligere udvikling af denne.

¹ Reglerne findes i øjeblikket i forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og dens gennemførelsesforordning (EF) nr. 987/2009, hhv. EUT L 166 af 30.5.2004, s. 1, og EUT L 284 af 30.10.2009, s. 1.

² Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde trådte i kraft den 1. januar 1994 (men fandt først anvendelse for Liechtenstein den 1. maj 1995), EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3. Aftalen mellem EU og Schweiz trådte i kraft den 1. juni 2002, EFT L 114 af 30.4.2002, s. 1.

1. MEDLEMSSTATERNES BILATERALE AFTALER MED TREDJELANDE

1.1. Hvad dækker de nationale bilaterale aftaler?

De sociale sikringsrettigheder for personer, der rejser ind i og ud af EU, er for det meste stadig reguleret ved nationale bestemmelser. De enkelte medlemsstater indgår bilaterale aftaler om koordinering af de sociale sikringsordninger med tredjelande, hvorved der etableres et system af koordineringsregler for personer, der rejser mellem de to lande. Baggrundene for sådanne aftaler kan være forskellige: traditionelt tager de sigte på at beskytte borgere, der arbejder i andre medlemsstater; de betragtes dog mere og mere som en metode til at tiltrække erhvervsvirksomheder og arbejdskraft fra tredjelande. Indgåelsen af en aftale kan også være et udtryk for politisk venskab mellem lande. EU's medlemsstater er også parter i multilaterale socialsikringsaftaler, f.eks. Ibero-American Social Security Convention (den iberisk-amerikanske socialsikringskonvention, som både Spanien og Portugal har tiltrådt).

De fleste aftaler med tredjelande indeholder typisk regler om gældende lovgivning, ligebehandling og pensioner. Pensionsbestemmelserne beskytter indvandrernes optjente rettigheder, når de forlader det nationale område, og tillader udbetaling af pensionen i det andet område. I nogle tilfælde fastsættes der bestemmelser om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder. Normalt indeholder den gældende lovgivning bestemmelser om "udstationering". Disse bestemmelser gør det muligt for arbejdstagere, der opfylder visse betingelser, fortsat at være omfattet af lovgivningen i oprindelseslandet og fritager dem for at betale socialsikringsbidrag i arbejdslandet. Princippet om ligebehandling sikrer vandrende arbejdstagere samme behandling som statsborgere i arbejdslandet.

Det er almindeligt, at EU's medlemsstater forhandler bilaterale aftaler uden at skele til, hvad andre EU-lande gør. Processen er således stærkt fragmenteret. I praksis kan dette udmønte sig i, at visse EU-lande udvælges af EU's vigtigste handelspartnere med henblik på indgåelse af aftaler, mens andre ikke kommer i betragtning. Der er ingen mekanisme til harmonisering af metoderne og heller ingen mekanisme, der samler EU-landene om løsningen af de fælles problemer, de står over for i forbindelse med et bestemt land.

Desuden betyder den landespecifikke karakter af disse nationale bilaterale aftaler, at indvandrere og virksomheder i tredjelande ikke kun er stillet over for fragmenterede sociale sikringsordninger, når de flytter mellem EU-lande, men også er konfronteret med særlige nationale bilaterale aftaler, når de flytter til og fra EU. Nettet af bilaterale aftaler er på ingen måde fuldstændigt: afhængigt af hvilket tredjeland, det drejer sig om, kan det være tilfældet, at der ikke eksisterer nogen bilateral aftale med det pågældende EU-land. Dette kan betyde tab af erhvervede socialsikringsrettigheder for personer, der flytter fra eller tilbage til EU. Dette kan påvirke såvel EU-borgere som migranter fra tredjelande. Generelt set er der således mangel på gennemsigtighed med hensyn til borgernes rettigheder.

1.2. EU-rettens indvirkning på de nationale bilaterale aftaler

Gottardo-dommen

Nationale bilaterale aftaler er, ligesom enhver anden type medlemsstatslovgivning, underlagt EU-rettens suverænitet. Dette blev i 2002 klart på området social sikring, da Den Europæiske Unions Domstol på grundlag af EF-traktatens artikel 39 (nu artikel 45 i TEUF), afgjorde, at medlemsstaterne ikke må begrænse anvendelsen af aftaler om social sikkerhed, der er indgået

med tredjelande, til deres egne statsborgere, og at de skal behandle andre EU-borgere lige i henhold til bestemmelserne i aftalen³. Denne afgørelse, der er kendt som *Gottardo*-dommen, betyder, at EU-medlemsstater, som anvender aftaler på grundlag af nationalitet, er nødt til at tilpasse deres aftaler med tredjelande for at sikre, at de også kan udnyttes af andre medlemsstaters statsborgere⁴.

Forordning nr. 1231/2010

EU's regler om koordinering af de sociale sikringsordninger påvirker også medlemsstaternes mulighed for at anvende de regler, de har fastsat i bilaterale aftaler. EU-reglerne i forordning (EF) nr. 883/2004 og (EF) nr. 987/2009 om koordinering af sociale sikringsordninger indeholder en koordineringsordning for personer, der flytter inden for EU. Reglerne blev i 2003 udvidet til at omfatte alle tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i EU og "befinder sig i en situation, som ikke i alle henseender er begrænset til en enkelt medlemsstat". Den gældende forordning er forordning (EU) nr. 1231/2010⁵. Den er i realiteten en "bro", som giver alle personer, der er lovligt bosat i et EU-land, hvis situation ikke desto mindre omfatter et grænseoverskridende element i en eller anden form, mulighed for at benytte EU's koordineringsregler. Dette omfatter praktiske spørgsmål såsom udøvelse af de samme rettigheder som EU's borgere med hensyn til at modtage al nødvendig medicinsk behandling under et midlertidigt ophold i en anden medlemsstat (en ret, der kommer til udtryk ved det europæiske sygesikringskort)⁶.

Eksistensen af forordning (EU) nr. 1231/2010 giver EU enekompetence, når det gælder koordinering af rettigheder med hensyn til sociale sikringsordninger for statsborgere fra tredjelande, som befinder sig i en grænseoverskridende situation i EU. I tilfælde af uoverensstemmelse går EU's forordninger forud for de nationale regler i bilaterale aftaler med tredjelande. I tilfælde, hvor f.eks. en statsborger fra et tredjeland sendes til en EU-medlemsstat i henhold til en bilateral aftale med et tredjeland og derefter flytter til en anden medlemsstat for at arbejde, finder forordning (EU) nr. 1231/2010 anvendelse på sidstnævnte flytning. Når en statsborger fra et tredjeland arbejder i to eller flere medlemsstater for en arbejdsgiver, der er etableret uden for EU, finder EU's regler om gældende socialsikringslovgivning anvendelse⁷.

1.3. Fælles praktiske spørgsmål og udfordringer

Medlemsstaterne har i henhold til artikel 4, stk. 3, i TEU "pligt til loyalt samarbejde" og skal i henhold til artikel 351 i TEUF bringe alle egnede midler i anvendelse for at fjerne uoverensstemmelserne mellem de aftaler, de har med tredjelande, og deres forpligtelser i henhold til EU-retten. Hvad angår virkningen af såvel *Gottardo*-dommen som forordning (EU) nr. 1231/2010 om bilaterale aftaler skal medlemsstaterne sikre sig samarbejde fra det pågældende tredjeland med henblik på at sikre, at EU's forpligtelser kan opfyldes. Dette giver en række fælles udfordringer.

³ Sag C-55/00.

⁴ Henstilling nr. P1 af 12. juni 2009 fra Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger, EUT C 106 af 24.4.2010, s. 47.

⁵ EUT L 344 af 29.12.2010, s. 1. Det Forenede Kongerige er fortsat bundet af og underlagt anvendelsen af den tidligere forordning (EF) nr. 859/2003. Danmark er ikke bundet af og underlagt anvendelsen af forordning (EU) nr. 1231/2010 eller forordning (EF) nr. 859/2003. EØS-landene og Schweiz anvender ingen af disse forordninger.

⁶ Artikel 19 i forordning (EF) nr. 883/2004.

⁷ Se også artikel 14, stk. 11, i forordning (EF) nr. 987/2009.

Med henblik på efterlevelse af *Gottardo*-dommen bør den bilaterale aftale anvendes i overensstemmelse med EU's princip om ikke-forskelsbehandling. Dette kan indebære genforhandling af aftalen eller blot indhentelse af samtykke til, at en klausul om ikke-forskelsbehandling indarbejdes i aftalen. Konkret kan medlemsstaterne blive nødt til at indhente registeroplysninger vedrørende socialsikring fra tredjelande vedrørende andre EU-statsborgere end deres egne. Dette medfører ofte administrative og retlige vanskeligheder. Det grundlæggende problem er stadig, at selv om EU's medlemsstater er forpligtet til at efterkomme EU-lovgivningen, er tredjelande normalt ikke forpligtet til at samarbejde om disse spørgsmål.

Når det skal sikres, at bilaterale aftaler anvendes i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 1231/2010, opstår der lignende spørgsmål. Der er behov for at forklare tredjelande, at bilaterale aftaler i visse tilfælde ikke kan anvendes, idet EU-retten har forrang. Dette er et problem for alle medlemsstater, men i øjeblikket findes der ingen fælles mekanisme, hvormed de kan håndtere det. En mulig enkel løsning er at indføre en klausul i alle aftaler, om at EU-retten i tilfælde af konflikter går forud for aftalens bestemmelser.

Et af de væsentlige problemer, der er fælles for medlemsstaterne, er, hvordan man kan modstå presset med hensyn til at indvillige i længere udstationeringsperioder, som har den virkning, at arbejdstagere fra tredjelande er fritaget fra at bidrage til en medlemsstats sociale sikringsordning. I EU er den maksimale periode, i hvilken en arbejdstager kan forblive forsikret i oprindelsesmedlemsstaten, to år⁸. Derimod kan arbejdstagere, der er udstationeret i EU fra tredjelande, forblive forsikret i deres hjemland i meget længere tid, og denne undtagelse fra bidragspligt inden for EU er ofte et følsomt punkt i forhandlingerne om moderne bilaterale aftaler.

Endelig er indhentning af data fra tredjelande et centralt anliggende for de fleste medlemsstater i forbindelse med foranstaltninger til bekæmpelse af svig. EU's regler om koordinering af de sociale sikringsordninger indeholder retlige bestemmelser, der gør det muligt for en medlemsstat at anmode om bekræftelse af oplysninger fra den medlemsstat, hvor modtageren er bosat⁹. Dette sætter udbetalende institutioner i stand til f.eks. at sikre, at modtageren af en pension stadig er i live, eller at en person stadig opfylder betingelserne for at modtage en invalidepension. Ikke mange bilaterale aftaler indeholder denne form for kontrolmekanisme. Mange medlemsstater ville hilse indførelsen af en effektiv tilgang til bekæmpelse af svig velkommen.

1.4. Styrkelse af samarbejdet om koordinering af de sociale sikringsordninger med tredjelande

- I betragtning af de praktiske spørgsmål og udfordringer, der er skitseret ovenfor, er det klart, at et bedre samarbejde mellem medlemsstaterne om koordinering af de sociale sikringsordninger med tredjelande ville være fordelagtigt i mange henseender. Hvis medlemsstaterne samarbejder og i givet fald handler sammen, vil de have en stærkere forhandlingsposition over for tredjelande, være bedre forberedt, når det gælder om at løse fælles problemer og sammen kunne sikre, at den måde, hvorpå de anvender bilaterale aftaler, er i overensstemmelse med EU-retten. Overordnet set bør et øget samarbejde føre til en mere sammenhængende generel tilgang fra EU-landenes side.

⁸ Artikel 12 i forordning (EF) nr. 883/2004.

⁹ Artikel 5, stk. 3, i forordning (EF) nr. 987/2009.

- I denne forbindelse er der brug for en mekanisme på EU-plan for at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne. Med dette for øje vil Kommissionen med henblik på at lette dette samarbejde give sin støtte til en resultatorienteret arbejdsgruppe af eksperter fra medlemsstaterne, der træder sammen en gang om året. Arbejdsgruppen vil også være en mulighed for Kommissionen for at udveksle oplysninger om status for forhandlingen af EU's aftaler med tredjelande. Den nye mekanisme vil også sikre komplementaritet mellem den nationale bilaterale tilgang og udviklingen af EU's tilgang til koordinering af de sociale sikringsordninger med tredjelande.

2. UDVIKLINGEN AF EN FÆLLES EU-TILGANG

2.1. Forordning (EU) nr. 1231/10

Forordning (EU) nr. 1231/10 anvender EU-bestemmelserne om koordinering af sociale sikringsordninger på tredjelandstatsborgere, der "befinder sig i en situation, der ikke i alle henseender er begrænset til en enkelt medlemsstat." En virkning af forordningen er, at borgerne inden for dens anvendelsesområde kan drage fordel af princippet om ligebehandling, jf. artikel 4 i forordning (EF) nr. 883/2004. Dette betyder, at enhver tredjelandstatsborger i en grænseoverskridende situation, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) nr. 1231/2010, som er berettiget til alderspension fra et EU-land, skal ligebehandles i forhold til statsborgere i den udbetalende medlemsstat for så vidt angår udbetaling af denne pension uden for EU¹⁰.

Kommissionen mener, at der er behov for en effektiv håndhævelse af princippet om ligebehandling, når det drejer sig om at udbetale pensioner i et tredjeland. Dette er særligt vigtigt, fordi retspraksis ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol indebærer, at retten til en pension, som er baseret på lønnet beskæftigelse, under visse omstændigheder kan sidestilles med en ejendomsret, der er beskyttet af den europæiske menneskerettighedskonvention¹¹. Til dette formål vil Kommissionen anvende sit netværk af nationale eksperter i sociale sikringsordninger til at indsamle oplysninger om lovgivningen og andre foranstaltninger på nationalt niveau vedrørende betaling af pensioner i tredjelande. Disse oplysninger vil blive føjet til de landespecifikke socialsikringsprofiler på Kommissionens websted og vil blive suppleret med oplysninger om medlemsstaternes bilaterale aftaler med tredjelande, igen ved at anvende oplysninger fra nationale eksperter i sociale sikringsordninger.

2.2. Rettigheder i medfør af EU-migrationsinstrumenter

EU's migrationsregler har indført standarder, som national lovgivning om social sikring skal opfylde vedrørende tredjelandstatsborgere, der er bosiddende i en medlemsstat. F.eks. får tredjelandstatsborgere efter fem års lovligt ophold i en EU-medlemsstat, forudsat at visse betingelser er opfyldt, de samme rettigheder som landets statsborgere med hensyn til social sikring, social bistand og social beskyttelse som defineret i national ret¹². Endvidere er der tre

¹⁰ Jf. betragtning 13 i forordning (EF) nr. 1231/2010.

¹¹ EMRK, *Klein mod Østrig* (APP nr. 57028/00), den 3. marts 2011.

¹² Artikel 11 i Rådets direktiv 2003/109/EF om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlændinge, EFT L16 af 23.1.2004, s. 44.

EU-migrationsdirektiver – det såkaldte "kombitilladelsesdirektiv"¹³, det såkaldte "blå kort"-direktiv¹⁴ og et direktiv om forskere fra tredjelande¹⁵ – som, med visse begrænsede undtagelser, garanterer tredjelandstatsborgere, som har fået indrejsetilladelse til medlemsstaterne, ligebehandling med hensyn til social sikkerhed med statsborgerne i den stat, hvor de har bopæl. Denne garanti omfatter ligebehandling, hvad angår overførsel af statslige pensioner til et tredjeland, og afhænger ikke af eksistensen af bilaterale aftaler¹⁶. Kommissionens forslag til andre EU-migrationsdirektiver indeholder lignende bestemmelser om ligebehandling¹⁷.

2.3. Associeringsaftaler og stabiliserings- og associeringsaftaler

Generelt indeholder associeringsaftaler (herunder stabiliserings- og associeringsaftaler, der er indgået med landene i det vestlige Balkan) en række principper, som skal styre koordineringen af de sociale sikringsordninger for arbejdstagere og deres familier, der flytter mellem et EU-land og det associerede land. Desuden får de associeringsråd, der er oprettet ved disse aftaler, til opgave at vedtage bestemmelser til gennemførelse af disse principper.

I oktober 2010 tog Rådet et første skridt i denne proces ved at vedtage den holdning, som EU skal indtage i de associeringsråd, der er nedsat ved aftalerne med Algeriet, Marokko, Tunesien, Israel, Kroatien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, om disse råds vedtagelse af bestemmelser om koordinering af de sociale sikringsordninger¹⁸.

Disse associeringsråds afgørelser bør omfatte følgende rettigheder for lovligt beskæftigede arbejdstagere: ligebehandling i forhold til arbejdstagere i værtslandet, eksport af det fulde beløb for alders-, efterladte- og invalidepensioner og pensioner i forbindelse med arbejdsulykker og erhvervs sygdomme uden for den udbetalende stats område og ligebehandling af lovligt bosiddende familiemedlemmer. Rettighederne bør være gensidige — EU's arbejdstagere har de samme rettigheder i både de associerede lande og ved deres tilbagevenden til EU. Udøvelsen af disse rettigheder bør ikke afhænge af intern bevægelighed inden for EU. I disse afgørelser bør der også fastsættes bestemmelser om en gensidig ramme for samarbejde og kontrolmekanismer til bekæmpelse af svig. Bestemmelser i bilaterale aftaler, der er indgået mellem de associerede lande og de enkelte medlemsstater, som fastsætter gunstigere behandling af statsborgere fra associerede lande og fra medlemsstater, vil fortsat finde anvendelse (eventuelt under hensyntagen til Domstolens retspraksis vedrørende ovennævnte *Gottardo*-sag).

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/98/EU om én enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat, EUT L 343 af 23.12.2011, s. 1.

¹⁴ Rådets direktiv 2009/50/EF om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse, EUT L 155 af 18.6.2009, s. 17.

¹⁵ Rådets direktiv 2005/71/EF om en særlig indrejseprocedure for tredjelandstatsborgere med henblik på videnskabelig forskning, EUT L 289 af 12.10.2005, s. 15.

¹⁶ Denne ret fremgår udtrykkeligt af artikel 14, stk. 1, litra f), i direktiv 2009/50/EF, men skal også udledes af bestemmelserne i artikel 12, litra c), i direktiv 2005/71/EF.

¹⁷ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på sæsonarbejde, KOM(2010) 379 endelig; Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indrejse- og opholdsbetingelser for virksomhedsinternt udstationerede tredjelandstatsborgere, KOM(2010) 378 endelig.

¹⁸ EUT L 306 af 23.11.2010.

Når associeringsrådenes afgørelser er vedtaget, vil EU's fælles tilgang til koordineringen af de sociale sikringsordninger blive effektivt gennemført med direkte virkning i national ret. Efterfølgende vil Kommissionen foreslå visse praktiske administrative ordninger af ikke-lovgivningsmæssig art, der skal lette anvendelsen af disse associeringsrådsafgørelser. Kommissionen vil hjælpe medlemsstaterne med at anvende disse afgørelser: Den vil tilrettelægge årlige møder for at drøfte koordineringsarrangementer med de associerede lande og for at lette samarbejdet generelt, og den vil nøje overvåge, hvordan medlemsstaterne anvender afgørelserne.

Endelig vil ingen drøftelse af EU's associeringsaftaler og koordinering af sociale sikringsordninger være fuldstændig uden at nævne associeringsaftalen med Tyrkiet, herunder navnlig tillægsprotokollen af 1970 til aftalen¹⁹, der opstiller arbejdskraftens frie bevægelighed mellem Tyrkiet og EU som et mål, der skal gennemføres gradvist. I denne sammenhæng kræver artikel 39 i tillægsprotokollen, at associeringsrådet træffer foranstaltninger vedrørende social sikring for tyrkiske arbejdstagere, der flytter inden for EU. Denne bestemmelse er gennemført ved associeringsrådets afgørelse nr. 3/80²⁰. Selv om de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger til denne afgørelse aldrig blev vedtaget, har Domstolen fastslået, at princippet om ligebehandling og bestemmelsen om eksport af pensioner i afgørelse nr. 3/80 er direkte gældende²¹. I medfør af Domstolens retspraksis er der derfor i realiteten allerede en fælles EU-tilgang til koordinering af sociale sikringsordninger for tyrkiske arbejdstagere i EU.

2.4. Associeringsaftaler som redskab til videreudvikling af en fælles EU-tilgang

EU og medlemsstaterne har ikke kun påtaget sig koordineringen af sociale sikringsordninger med hensyn til Tyrkiet, men også i de aftaler, der er indgået med Albanien, Montenegro og San Marino. Disse bestemmelser mangler stadig at blive gennemført. Kommissionen mener, at de retlige forpligtelser, der er fastsat i disse aftaler, bør overholdes, så den vil foreslå en ny pakke af rådsafgørelser om den holdning, der skal indtages af EU inden for de relevante stabiliserings- og associeringsråd, associeringsråd eller samarbejdsråd om koordinering af de sociale sikringsordninger i disse lande.

For især Tyrkiets vedkommende mener Kommissionen, at der bør tages initiativ til at erstatte og opdatere associeringsrådets afgørelse nr. 3/80²². Dette er især nødvendigt i lyset af den dom, der for nylig blev afsagt af Domstolen i sag C-485/07, *Akdas*. Kommissionens nye forslag til gennemførelse af de sociale aspekter af associeringsaftalen vil for eksempel tage hensyn til princippet i forordning (EF) nr. 883/2004 om, at "særlige, ikke-bidragspligtige ydelser" ikke kan eksporteres.

I forbindelse med forhandlingerne om nye associeringsaftaler med tredjelande vil Kommissionen forsøge at få indføjnet en standardformulering vedrørende koordinering af

¹⁹ Tillægsprotokol af 23.11.1970 til aftale om en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, EFT L 293 af 29.12.1972, s. 3.

²⁰ Associeringsrådet EØF-Tyrkiets afgørelse nr. 3/80 af 19. september 1980 om anvendelse af De Europæiske Fællesskabers medlemsstaters sociale sikringsordninger på tyrkiske arbejdstagere og deres familiemedlemmer, EFT C 110 af 25.4.1983, s. 60.

²¹ Sag C-262/96, *Sürül*; Sag C-485/07, *Akdas*; se også dommene i sag C-18/90, *Kziber*, og C-103/94, *Krid*, vedrørende bestemmelsen om ligebehandling i samarbejdsaftaler med Maghreb-landene, som nu er erstattet af associeringsaftaler.

²² Kommissionen vil trække sit tidligere forslag til gennemførelse af associeringsrådets afgørelse nr. 3/80 (KOM (83) 13) tilbage.

sociale sikringsordninger, som er baseret på principperne om ligebehandling, eksport af pensionsrettigheder og administrativt samarbejde.

2.5. Nye EU-aftaler om sociale sikringsordninger

For at tage hensyn til behovene på det globaliserede arbejdsmarked vil Kommissionen indlede en debat i Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger med henblik på at drøfte, om der under visse omstændigheder kan der være behov for, at medlemsstaterne handler i fællesskab vedrørende koordineringen af de sociale sikringsordninger i forbindelse med et bestemt tredjeland. Dette behov kunne behandles med et nyt instrument - en EU-socialsikringsaftale. Sådanne aftaler vil muliggøre en mere fleksibel tilgang til koordineringen af de sociale sikringsordninger, end det er muligt med associeringsaftaler og vil også kunne indgås med tredjelande, med hvilke der ikke er indgået en associerings- eller samarbejdsaftale. En EU-aftale vil kunne indgås efter behov — f.eks. behovet for at behandle problemer, der opstår i forbindelse med et bestemt tredjeland i forbindelse med anvendelsen af forordning (EU) nr. 1231/2010 eller med henblik på problemer i forbindelse med dobbeltbetaling af socialsikringsbidrag. Sådanne aftaler giver mulighed for at integrere eventuelle særlige bilaterale forhold mellem en medlemsstat og det pågældende tredjeland, og deres anvendelse vil kunne være valgfri for medlemsstaterne.

Kommissionen forventer, at sådanne skræddersyede aftaler indgås med nogle af EU's strategiske partnere, navnlig dem, med hvem der er en omfattende udveksling af arbejdskraft. Muligheden for en aftale med en organisation for regional integration kan også undersøges. Det overordnede mål for sådanne aftaler vil være at fremme en sammenhængende EU-tilgang over for det pågældende tredjeland.

2.6. Styrkelse af EU's profil udadtil vedrørende social sikring

Endelig, som Europa 2020-strategien understreger, er det vigtigt for EU at skue udad og deltage i vigtige drøftelser og foranstaltninger om reguleringsspørgsmål på globalt plan. I takt med at stater i stigende grad begynder at samarbejde om social sikring på tværs af grænser, bør EU i betragtning af sin lange erfaring med koordinering af sociale sikringsordninger, spille en ledende rolle. Dette bør omfatte et samarbejde med andre internationale organisationer, såsom ILO. På Den Internationale Arbejdskonference i 2011 opfordredes ILO's medlemsstater til at overveje indgåelsen af aftaler med henblik på ligebehandling samt adgang til og bevarelse og/eller overførsel af rettigheder til social sikring for vandrede arbejdstagere. Debatten om social beskyttelse og koordinering af social sikring med andre regioner i verden er af stigende betydning. Kommissionen vil derfor fremme samarbejdet om koordinering af de sociale sikringsordninger med andre internationale organisationer og med andre dele af verden.